

Conferința Științifică Națională “Regionalizare și Politici Regionale”, Târgu-Jiu, 25-27 Octombrie 2013, România
Regionalizare și Politici Regionale
Coord: Dumitru-Catalin ROGOJANU
ISBN: 978-973-166-373-9; e-ISBN: 978-973-166-477-4

**2013 Regionalization – Failed Act Of
The Romanian Government
[Regionalizarea 2013 – act ratat al
guvernului României]**

Sorin PUREC

pp. 143-149

©2014 The Authors & LUMEN Publishing House.

Selection, peer review and publishing under the responsibility of the conference organizers.

How to cite: Purec, S. (2014). 2013 Regionalization – failed act of the Romanian government [Regionalizarea 2013 – act ratat al guvernului Romaniei]. In Rogojanu, D. C. (coord.), Regionalizare și politici regionale (pp.143-149). Iasi, Romania: Editura LUMEN.

2013 Regionalization – failed act of the Romanian government

[Regionalizarea 2013 – act ratat al guvernului României]

Sorin PUREC¹

Abstract

Under the conditions of globalization there is a stronger response at the European level and in Romania towards regionalisation and local development, as a trend. Access to the structural funds is accomplished through regional policy, so that the country needs a consistent regionalisation. At the European Union level there are several types of regionalisation, but Romania, a centralised unitary State could not adopt than an administrative regionalization, the hardest and most lacking autonomy type. Because the political authorities have not been able to prepare in advance this process, the new financial programming period of the European Union finds Romania's policies without the regional administrative level established legally, following a further period of seven years, when the implementation of regional policy structural funds will suffer.

Keywords: *culture, identity, regionalization, territorial unit, globalization, development regions*

---

¹ Associate Professor Phd. „Constantin Brancusi” University of Targu Jiu, Romania, sorin.purec@gmail.com

1. Într-o lume care se globalizează cea mai absurdă discuție pare, la prima vedere, a fi cea despre regionalizare și autonomie. Cine mai dorește regionalizare, provincializare, acest nou medievalism când avantajele globalizării sunt atât de evidente și de rapide? Economia globalizată a câștigat demult războiul cu spațiul și timpul, produsele ajung aproape instantaneu în orice colț al lumii, mai ales dacă avem în vedere că cel mai important produs este informația. Totuși, în această lume globalizată în care avuția circulă tot așa de rapid dintr-o parte în alta, oamenii simt nevoia de pământ sigur, de avuție a locului, regiunii sau națiunii. De aici tendința complementară spre regionalizare și ne așteptăm ca această tendință să fie cu atât mai intensă, cu cât procesul globalizării este mai intens. Regionalizarea are astfel un fundament psihologic, dar unul subtil, înrădăcinat în psihologia absconsă a mulțimilor. Regionalizarea asigură dezvoltarea economică sănătoasă și punerea la adăpost de fluctuațiile permanente ale economiilor. Valurile de crize distrug zonele nedezvoltate regional și le ocolesc pe celelalte așa „cum zdrobește un puhoi podurile de lemn puse de-a curmezișul, lăsând intacte pe cele de piatră”(Vulcănescu, 2009. p.325).

În mod obișnuit, se consideră că dezbaterea asupra globalizării cuprinde sectoare precum: economia (comerț, finanțe, producție), migrațiile, domeniile ecologic, militar, cultural și politic (Held, 2004, 187-488), administrația publică având tangență cu acesta din urmă dar fiind departe de a se identifica.

Pe bună dreptate, Tiberiu Brăilean declară că globalizarea este evenimentul evenimentelor contemporaneității deoarece presupune o schimbare de percepție în care administrațiile naționale, statul național nu mai este cel mai bun furnizor de bunuri și servicii pentru regiunile sale (Brăilean 2005, 231), rolul său fiind înlocuit de alte entități. “Dar, cum orice acțiune naște reacțiune, globalizarea este însoțită de un proces contrar de regionalizare, de localizare, de organizare a vieții economico-sociale cât mai aproape de individ și de nevoile sale, proces ce poate lua uneori chiar forme extreme de tribalizare, degenerând în naționalisme și fundamentalisme de tot soiul” (Brăilean 2005, 225). Fără să fie fenomene noi, globalizarea și regionalizarea cunosc astăzi forme accentuate de evoluție. Din intersecția lor derivă o serie de implicații importante pe multiple planuri: economic, social, moral, politic, cultural-filosofic, apariția de noi mentalități, de unde necesitatea unor noi acțiuni, a unui cadru instituțional reformat, a unor noi categorii de gândire, politici și legiferări, care să dea contur unei noi ordini internaționale (Purec 2013-1, 162). Locomotiva globalizării este economia care a reușit mult mai profund decât politica sau administrația să devină globală, obligându-ne să ne actualizăm în egală măsură conceptele și comportamentele. „Globalizarea conduce la o polarizare accentuată a bogăției, la apariția bogăției fără națiuni și a națiunilor fără bogăție. Urmare a acestor evoluții, în special a dereglementării, liberalizarea piețelor și circulației capitalurilor, încet dar sigur, dispare legătura dintre stat, teritoriu, populație și avuție, de unde o erodare semnificativă a suveranității naționale, a fundamentelor fiscalității, a politicilor economice și sociale.” (Brăilean 2005, 226) Atributele proprietății, așa cum sunt definite ele în legislația civilă își pierd relevanța clasicizată, dar exercitarea

lor prin îmbinarea interesului individual, personal cu cel colectiv, comunitar și global “duc la unele limitări, îngrădiri ale dreptului de natură civilă sau administrativă”. (Rujan 2005, 207) Grație și unui suport tehnic deosebit, tranzacțiile se desfășoară la mari distanțe cu viteze tot mai accelerate.

2. Există o interdeterminare între normele juridice și realitățile sociale, „dreptul având chiar o relativă autonomie care poate influența pozitiv sau negativ evoluția socialului sau se poate transpune în element frenatoriu (ex: legea funcționarului public induce depolitizarea funcției publice; legea finanțelor publice deocamdată frânează dezvoltarea liberei inițiative)” (Gorun 2006, 83) și acțiunile administrative sunt creatoare de realități administrative noi. Totuși, acțiunea administrativă este mai complexă. Ea își are izvoarele în cultura și cutumele administrative locale, dar o acțiune administrativă nouă va produce noi elemente culturale și cutumiare. Regionalizarea devine, astfel, o decizie politico-administrativă care încearcă să se origineze în cultura regională și care va fi creatoare de cultură regională. Niciodată regiunile administrative nu pot respecta, în mod perfect, granițele culturale, mai ales în condițiile interferențelor culturale; întotdeauna va exista un rest. Dacă instituțiile administrative vor regiona teritoriul, noi tendințe culturale se vor forma în viitor, adică această acțiune administrativă este creatoare de noi realități culturale, dacă ea este stabilă: oamenii se vor atașa de noul teritoriu, de noul spațiu geografic, vor apărea noi relații interumane, va apărea fie fenomenele aculturației sau asimilației, fie subculturile acceptate zonal etc. În final, raporturile dintre oameni au tendințe negentropice mediate de cultură. Aceste lucruri se petrec în timp, fiind nevoie cel puțin de decenii pentru apariția unei conștiințe regionale, a sentimentelor de apartenență la regiune. De aceea, este profund greșit ceea ce auzim frecvent: dacă regionarea nu își dovedește beneficiile economice, avem pârghia administrativă și putem retrasa granițele regiunilor. Dacă acțiunea de regionare este iresponsabil de frecventă, efectul produs va fi o dezintegrare culturală a regiunilor, ruperea de rădăcinile culturale, dezorientare, uniformizare etc. deoarece valorile culturale locale și regionale estompează și se relativizează. Acest lucru s-a întâmplat în perioada regimului comunist când permanentele reorganizări administrative i-au făcut pe locuitori să piardă legăturile culturale atât cu ceea ce reprezenta cultura regională, cât și cu cea locală (excepții fiind zonele izolate unde schimbările erau mai greoaie). De exemplu, asistăm la redesenări ale hărții administrative a României în 1944 când România pierde Basarabia, în 1950 când dispar județele, înlocuite cu unități administrative mai mari numite regiuni, în 1952 când regiunile sunt comasate, numărul lor scăzând aproape la jumătate, în 1956 când asistăm la o nouă schimbare a granițelor regiunilor, în 1968 când regiunile dispar, revenindu-se la împărțirea administrativă în județe și în 1981 când se stabilește actuala hartă administrativă. Acțiunea regimurilor comuniste a fost premeditată deoarece doreau crearea unui „om nou”, o mentalitate comunistă; acțiunile haotice la care asistăm azi nu mai au nici acest suport ideologic, fiind doar iresponsabile.

3. Un studiu al Parlamentului European realizat de profesorul Gerald Marcou (Marcou 1999) de la Universitatea Sorbona, consideră că, în prezent, în Europa, pot să fie identificate cinci tipuri de regionalizare: Regionalizarea administrativă, Regionalizarea prin intermediul autorităților locale, Descentralizarea regională, Regionalizarea politică sau autonomie regională (regionalism instituțional), Regionalizarea de tip federal. „*Regionalizare administrative* care se caracterizează prin faptul că statul creează autorități subordonate Guvernului sau instituții ce activează sub controlul său, sau în numele său. Astfel de exemple sunt oferite de țări precum Grecia, Portugalia, Anglia, Suedia, Bulgaria, Estonia, Ungaria, Lituania, Slovacia, Slovenia. *Regionalizarea prin intermediul autorităților locale* - în acest caz autoritățile locale existente îndeplinesc și funcții specifice regionale, fie prin extensia responsabilităților inițiale sau prin cooperarea într-un context mai larg. Țări precum Germania, Danemarca, Finlanda și Irlanda oferind acest exemplu. *Descentralizarea regională* - acest sistem presupune crearea sau substituirea unei noi autorități teritoriale la un nivel situat peste nivelul autorităților teritoriale existent, considerat ca fiind regiunea. Exemplu tipic în acest caz este Franța iar în estul Europei avem ca exemplu al acestui sistem țări precum Polonia și Cehia, Slovacia, Bulgaria și Slovenia au introdus mai nou un sistem de descentralizare regională. *Regionalizarea politică* sau autonomie regională este un model care trimite spre autonomia regională. Din punct de vedere juridic, acest tip de regionalizare se deosebește de cel al descentralizării regionale prin faptul că o structură regională este înzestrată cu putere legislativă, având competențe mai vaste, care sunt prevăzute și garantate de Constituție (sau text de natura constituțională); astfel, la nivel regional exista un executiv sub forma unui guvern regional. Acest model are efecte asupra structurii statale și a asupra Constituției (Sienerth, 2014, 40). Acest tip de regionalizare este considerat un model care tinde spre autonomia regională și se regăsește numai în anumite arii din Portugalia și Marea Britanie mai exact în Scoția și Țara Galilor. Deosebirea esențială constă în puterile legislative acordate prin constituție acestui tip de regiuni. *Regionalizarea de tip federal* - regionalismul, prin el însuși nu este o formă de regionalizare, deși instituțiile sale sunt influențate de tendința de regionalizare. De asemenea, regionalizarea nu este uniformă. În unele state pot exista mai multe tipuri de regiuni (Oltean 2004, 27). În România procesul dezvoltării regionale presupune îmbinarea a două componente și anume: componenta economică care cuprinde totalitatea politicilor economice care vor fi întreprinse de către Uniunea Europeană precum și de către statele membre pentru a veni în sprijinul dezvoltării economice și componentă administrativă.

Componenta administrativă se referă la toate modificările pe care statele care vor să pună în aplicare politica de dezvoltare regională și care nu au sistemul administrativ perfect compatibil cu cerințele Uniunii Europene vor trebui să le facă pentru a obținute rezultatele scontate (Dincă 2013).

Cele cinci modele pot fi puse pe o scală a descentralizării de la 1 la 5, primul model fiind cel mai puțin descentralizat, iar ultimul modelul reprezintă maximul posibil de descentralizare. România modernă nu are o tradiție administrativă

descentralizată și toate proiectele de până acum au vizat o regionalizare a unui stat unitar centralizat administrativ în care, maximum, poate funcționa autonomia locală.

4. Walter Isard, părintele științei regionale, considera că o regiune sau un sistem de regiuni reprezintă un *organism viu* ce conține numeroase și diverse unități - politice, economice, sociale și culturale - al căror comportament este condiționat de factori psihologici, instituționali, de interdependență etc. Astfel, există numeroase considerente de la care se poate porni pentru a regionaliza o țară, dar România a invocat mereu ca ultim argument pe cel mai neserios: absorbția fondurilor structurale. Experiența perioadei de programare 2007-2013 a arătat că Uniunea Europeană nu are pretenția regionalizării în forma dură a împărțirii în unități administrative. Este suficient să se identifice regiunile de dezvoltare ale țării, care au o structură economică și socială asemănătoare astfel încât sprijinul acordat acestora din fondurile structurale să fie bine ținut pe realități economice deficitare pentru că, prin această să se elimine discrepanțele economice dintre regiuni. Perioada 2007-2013 a arătat că regionalizarea, așa cum fusese gândită de România a avut numeroase defecte: discrepanțe mari de dezvoltare economică în interiorul regiunilor (județe slab dezvoltate economic laolaltă cu unele foarte slab dezvoltate, județe industrializate și județe agricole în aceeași regiune etc.) care a făcut ca sprijinul venit din fondurile structurale să pară incoerent și insuficient. Prin urmare, pentru perioada de programare 2014-2020 ar fi trebuit gândită o nouă regionare a țării, însă doar pentru acest scop Comisia Europeană nu avea pretenția ca regiunile să aibă și relevanță administrativă, fiind suficientă doar trasarea unor granițe corecte care să delimiteze zonele de dezvoltare economică mai omogenă. Executivul de la București a venit în întâmpinarea acestei recomandări într-un mod exagerat: în anul 2012, președintele României a lansat ideea regionalizării în forma reîmpărțirii administrative, regiunile păstrând denumirea de județe, dar rezultând din comasarea județelor existente. Așa cum era de așteptat reacțiile din toate direcțiile au fost foarte dure, atât nivelul civic cât și cel politic fiind în puternic dezacord cu această variantă. Legăturile culturale ale cetățenilor cu nivelul departamental (județean) s-au dovedit atât de puternice, încât pe fondul nemulțumirii de guvernare și a unor astfel de gafe, sancțiunea electorală a fost pe măsură. Noul guvern instalat a preluat acest cartof fierbinte, trecându-și în agendă problema regionalizării. Variantele de lucru au fost numeroase, o parte fiind inserate pe parcursul acestui volum, dar din noianul dezbaterilor niciuna nu a reușit să învingă. Era de așteptat acest lucru deoarece experiența altor state a arătat că nu poți regiona contra cronometru, că acest lucru nu se poate face în pripă și că poate dura decenii (Purec 2013-2) până când forțele politice, dar mai ales societatea civilă asupra căreia se răsfânge fenomenul administrativ cad de acord.

Acțiunea este cu atât mai dificilă pentru că României nu i se potrivește nici aplicarea Nomenclatorului unităților teritorial statistice (NUTS) propusă de Eurostat, deoarece are o structură regională aparte care nu are legătură directă cu împărțirea administrativă: zone tradiționale cu o cultură puternică, ocupații

moștenite bazate pe resurse locale, cum ar fi Țara Moților, Țara Făgărașului etc. (Man & Mateoc-Sîrb, 2007). Cei mai mulți specialiști în domeniul cred că România ar trebui să facă o opțiune pentru alte forme de organizații regionale, adică pe baza descentralizate, eficiență, subsidiaritate. În ceea ce privește România, Legea 151 din 1998 privind regionalizarea a eliminat total elementele de istorie națională, cultură, tradiție și geografie și principii economice, iar acest lucru e o eroare adevărată și o sfidare a istoriei prin care s-a consolidat statul român. (Oțiman & Mateoc-Sîrb, Mănescu, Mateoc, Goșa, Băneș, 2013, 81-82).

În prezent, România a ratat șansa regionalizării în orice formă ar fi fost ea făcută dar având în vedere scopul absorbției fondurilor structurale. Pentru că autoritățile politice nu au reușit să pregătească din timp acest proces, noua perioadă de programare financiară a politicilor Uniunii Europene găsește România fără acest nivel administrativ regional consacrat legal, urmând încă o perioadă de șapte ani în care implementarea politicilor regionale din fondurile structurale vor avea de suferit. Regionalizarea este un proces îndelungat care, început în prezent sub forma dezbaterilor, ar trebui să continue la nivel politic și academic pentru ca în următorii ani să se convină asupra tipului de regionalizare pe care îl dorim și asupra elementelor de geografie regională.

BIBLIOGRAFIE

1. Brăilean, T. (2005), *Globalizarea. Nenumele nimicului*, Iași: Institutul European;
2. Dincă, D. (2013), *Regionalizarea administrativă*, revista Cadran politic, 19 dec., http://www.cadranpolitic.ro/?p=4885#_ftn6
3. Gorun, A (2006), *Fundamentele filosofice ale dreptului*, Ed. Bibliotheca, Târgoviște.
4. Held, D. (s.a.) (2004), *Transformări globale. Politică, economie și cultură*, Iași: Polirom.
5. Marcou, G.(1999), *La régionalisation en Europe*, P.E, L-292, Luxembourg.
6. Oltean, I (2004), *Politica regională în România. Implicații pentru procesul de aderare la Uniunea Europeană*, în lucrarea: *Dezvoltarea Euroregională. Programe de Cooperare din Europa Centrală și de Est*. Friedrich-Ebert-Stiftung, Editura InterGraf.
7. Oțiman P.I., Mateoc-Sîrb N., Mănescu C., Mateoc T., Goșa V., Băneș A (2013)., *A Study of Romania's Territorial Division and Regional Development*, Revista de cercetare și intervenție socială, vol. 43.
8. Purec, S. (august 2013), „1 *Public Administration and Globalisation*, Recent Researches in Law Science and Finances, Proceedings of the 4th International Conference on Finance, Accounting and Law (ICFA '13), Chania, Crete Island, Greece.

9. Purec, S. (Issue 2(6)/2013), 2, Comparative Aspects of the Local Political Administrative Systems From Italy and France in the Interwar Period, Research And Science Today.
10. Rujan, I.C. (2005), *Limitări ale dreptului de proprietate și exproprierea pentru cauză de utilitate publică*, în vol. *Politicul și puterea*, coord. A. Gorun, București, Ed. Expert.
11. Sienerth A.K., *Aspecte teoretice privind regionalizarea*, POLIS, Revistă de științe politice, nr. 1 (3), Serie nouă, decembrie 2013-februarie 2014, Editura Institutul European, Iași, 2014;
12. Vulcănescu, M., *Spre un nou medievalism economic. Scrieri economice*, București, Editura Compania, 2009